Dosarul nr.2a-18/24(2-22099457-03-2a-11012024)
Instanța de fond: judecătoria Soroca, sediul Central,
Judecător: D. Brașoveanu,

CURTEA DE APEL BĂLŢI
DECIZIE
În numele Legii

25 iunie 2024 municipiul Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Chircu şi Dumitru Corolevschi,
grefier Lilia Burlacu,

examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului Andrieş Gheorghe, avocatul Marian Bucătaru împotriva hotărârii judecătoriei Soroca, sediul Central din 05 aprilie 2023, emisă în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată formulată de Moscovici Veaceslav către Andrieş Gheorghe privind încasarea dobânzii de întârziere şi cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 12 iulie 2022 reclamantul Moscovici Veaceslav a depus cerere de chemare în judecată în procedura cererilor cu valoare redusă către Andrieş Gheorghe prin care a solicitat:
   - ✓ încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022 însumă de 14 428, 57 lei;
   - ✓ încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii s-a invocat că, la 03.05.2019 între Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. în calitate de Locator şi Andrieş Gheorghe în calitate de Locatar a fost încheiat Contractul de leasing financiar nr. 4048L-2019-AND, în baza căruia Locatorul a transmis Locatarului în posesiune şi folosinţă temporară autoturismul de model Toyota Land Cruiser 150 Prado cu numărul de înmatriculare *****, iar Locatarul s-a obligat să achite preţul Bunului în rate de leasing, conform graficului de achitare anexat la Contract, precum şi să suporte alte cheltuieli prevăzute de Contract.
3. Totodată, executarea corespunzătoare a obligaţiilor pârâtului Andrieş Gheorghe ce rezultă din Contractul de leasing financiar nominalizat a fost garantată cu fidejusiunea lui Moscovici Veaceslav în baza Contractului de fidejusiune nr. 127-AND/MOS-19 din 03.05.2019, autentificat în modul corespunzător de către notarul public Aurelia Murzacov. Potrivit pct. 1.1 lit. b) din Contractul de fidejusiune nr. 127-AND/MOS-l9 din 03.05.2019 a garantat în calitate sa de

fidejusor faţă de creditorul Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. executarea cuvenită a tuturor obligaţiilor de plată ale locatarului Andrieş Gheorghe stabilite prin Contractul de leasing financiar nr.4048L-2019-AND din 03.05.2019. De asemenea în baza pct.1.2. lit. a) din contractul de fidejusiune nr. 127-AND/MOS-19 din 03.05.2019 a garantat în calitate de fidejusor în mod irevocabil şi necondiţionat executarea de către locatarul Andrieş Gheorghe a obligaţiei garantate în strictă conformitate cu contractul de leasing, şi s-a obligat fata de creditorul Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. să execute obligaţiile garantate în mod solidar cu locatarul Andrieş Gheorghe. Potrivit pct. 1.2. din contractul de fidejusiune nr.127-AND/MOS-l9 din 03.05.2019, imediat ce orice obligaţie garantată a devenit scadentă si plătibilă, aceasta va fi opozabilă fidejusorului în aceiaşi măsură cum aceasta va fi opozabilă locatarului.

4. Astfel de către reclamantul Moscovici Veaceslav care acţiona în calitate de fidejusor cu bună credinţă şi pentru a nu suferi istoricul său de credit, conform Contractului de fidejusiune nr.127-AND/MOS-19 din 03.05.2019 au fost achitate următoarele sume băneşti în sumă totală de 172 584,85 lei pentru achitarea ratelor obligatorii aferente Contractului de leasing nr.4048L-2019-AND din 03.05.2019 al cărui locatar era Andrieş Gheorghe, şi anume: suma de 101 440 lei conform ordinului de încasare a numerarului din 03.06.2019; suma de 14 777.92 lei, conform ordinului de încasare a numerarului din 02.07.2019; suma de 14 187.79 lei conform ordinului de încasare a numerarului din 02.08.2019; suma de 14 152. 46 lei conform ordinului de încasare a numerarului din 02.09.2019; suma de 13 931. 33 lei conform ordinului de încasare a numerarului din 02.10.2019; suma de 14 095, 35 lei conform ordinului de încasare a numerarului din 01.11.2019.
5. Menţionează reclamantul că, conform Notificării prealabile din data de 18.11.2019 expediată în adresa pârâtului, reclamantul a solicitat achitarea integrală a datoriilor în sumă de 172 584.85 lei până la data de 28.11.2019. La data stabilită de către pârât nu au fost satisfăcute benevol pretenţiile înaintate. Ca efect al refuzului pârâtului Andrieş Gheorghe de a restitui reclamantului Moscovici Veaceslav suma de 172 584.85 lei la data de 29.11.2019 s-a depus la Judecătoria Soroca, sediul central o cerere de chemare în judecată privind încasarea silită a datoriilor în ordine de regres conform art. 1648 alin. (1) din Codul Civil.
6. Prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 01.04.2021 s-a admis parţial acţiunea, s-a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav suma de 172 584.85 lei cu titlu de rambursare a datoriei în baza contractului de fidejusiune nr. 127-AND/MOS-19 din 03.05.2019; s-a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav suma de 11,50 lei cheltuieli de expediere a notificării, suma de 2 400.00 lei, cu titlu de cheltuieli pentru punerea în executare a încheierii de asigurare a acţiunii, suma de 6 000.00 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenţei juridice şi suma de

5 377.89 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată; pretenţiile privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 28 553.82 lei au fost respinse ca neîntemeiată.

7. Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 09.11.2011 s-a respins apelul declarat de avocatul Burdeniuc Iurie, reprezentantul apelantului Andrieş Gheorghe şi s-a admis apelul declarat de Moscovici Veaceslav prin intermediul avocatului Lungu Alexandru; s-a casat parţial hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 10.04.2021, în latura respingerii de încasare a dobânzii de întârziere şi în această latură pronunţă o nouă hotărâre potrivit căreia s-a admis cerinţa depusă de Moscovici Veaceslav către Andrieş Gheorghe privind încasarea dobânzilor de întârziere, încasează de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav dobândă de întârziere în mărime totală de 28 553.82 lei şi a cheltuielile de judecată în sumă de 1 499.05 lei; în rest hotărârea instanţei de fond se menţine.
8. Iar, prin decizia suplimentară Curţii de Apel Bălţi din 14.12.2021 s-a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav dobândă de întârziere pentru perioada 01.04.2021 (data pronunţării hotărârii) până la 01.07.2021 în mărime de 8 483.14 lei, 254 lei cu titlu de taxă de stat achitată în instanţa de apel pentru pretenţie privind încasarea dobânzii de întârziere şi cheltuieli de asistenta juridică în sumă de 4 462,50 lei. Pretenţia privind încasarea din contul lui Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav a cheltuielilor de transport în mărime de 1 000.00 lei, se respinge ca neîntemeiată.
9. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 13.04.2022, cererea de recurs declarată de către Andrieş Gheorghe prin intermediul avocatului Burdeniuc Iurie a fost considerată inadmisibilă.
10. Reţine în continuare reclamantul că, pârâtul a achitat datoriile încasate prin hotărârile judecătoreşti sus indicate prin intermediul executorului judecătoresc Nicolae Paşa la data de 29.04.2022 doar după aplicarea măsurilor de executare silită. Respectiv susţine reclamantul că este în drept să solicite suplimentar şi dobâbda de înrârziere în suma de 14 428, 57 lei iar pârâtul este obligat să o achite pentru perioadele 23.02.2021-31.03.2021 suma de 1338, 36 lei şi perioada 02.07.2021-29.04.2022 suma de 13 090, 21 lei, or, pentru perioadele nominalizate nu s-a încasat dobânda de întârziere prin hotărârile judecătoreşti.
11. Suplimentar reţine că, la data de 29.06.2022 de către reclamant a fost expediată în adresa pârâtului o pretenţie prin care a solicitat în termen de până la 07.07.2022 achitarea benevolă a dobânzilor pentru perioadele reţinute mai sus, care nu a fost achitată până în prezent.
12. La 27 iulie 2022 reclamantul Moscovici Veaceslav a depus cerere privind mărirea cuantumului pretenţiilor din acţiune prin care a solicitat încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022 în sumă de 20 950, 29 lei; încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat în suma de 432, 86 lei şi aplicarea măsurilor de asigurare a hotărârii.

Poziţia instanţei de fond:

13. Prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 05 aprilie 2023 acţiunea civilă înaintată de Moscovici Veaceslav a fost admisă parţial, fiind încasată în beneficiul lui Moscovici Veaceslav de la Andrieş Gheorghe dobânda de întârziere în sumă de 20 950,29 lei şi taxa de stat în sumă de 423,86 lei. În rest pretenţia privind dispunerea la pronunţarea hotărârii a măsurilor de asigurare a executării hotărârii sub formă de sechestru asupra patrimoniului pârâtului în limita valorii acţiunii, s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

14. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanţe, la 04 mai 2023 reprezentantul apelantului Andrieş Gheorghe, avocatul Marian Bucătaru a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanţe, solicitând hotărârii cu respingerea a acţiunii formulate de Moscovici Veaceslav ca neîntemeiată. Încasarea cheltuielilor de judecată din contul intimatului.
15. Prin încheierea Colegiului civil al Curţii de Apel Bălţi din 25 ianuarie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului/reprezentantului pentru prezentarea cererii de apel motivate şi a bonului plăţii taxei de stat.
16. La 13 februarie 2024, apelantul Andrieş Gheorghe a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat casarea hotărârii, cu respingerea acţiunii ca neîntemeiată, cu încasarea cheltuielilor de judecată din contul intimatului.

Argumentele părţilor:

17. În motivarea cererii de apel s-a invocat că, în speţă în viziunea apelantului nu există litigiu, procedura aleasă de reclamant este greşită, acesta neîntrunind calitatea de reclamant. Moscovici Veaceslav urma să se adreseze instanţei de judecată în calitate de creditor cu cerere privind indexarea sumelor adjudecate prin hotărârea instanţei de judecată. Conform prevederilor art. 253 CPC la cererea creditorului sau a debitorului, instanţa care a soluţionat cauza efectuează, printr-o încheiere, în funcţie de situaţia de la momentul executării hotărârii, indexarea sumelor adjudecate prin hotărârea pronunţată. Cererea de indexare a sumelor adjudecate se examinează în şedinţă de judecată. Participanţilor la proces li se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluţionarea indexării. Încheierea cu privire la indexarea sumelor adjudecate se supune recursului.
18. Drept urmare reţine apelantul că, instanţa de judecată urma să soluţioneze speţa prin emiterea unei încheieri şi nu hotărâri în procedură contencioasă. Mai mult ca atât normele materiale şi procesuale indicate de către reclamant în cererea de chemare în judecată nu sunt aplicabile speţei, ori temeiul juridic pe care s-a bazat acesta este pierderi cauzate de dinamica inflaţiei, strict prevăzut la art. 253 CPC. De asemenea a menţionat faptul că, în perioada indicate de reclamant a fost şi stare de urgenţă, care conform Deciziei Comisiei Situaţii Excepţionale suspendă achitarea tuturor plăţilor suplimentare. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 a fost declarată stare de urgenţă pe întreg teritoriul RM, care a fost prelungită până la 31 decembrie 2023. Astfel instanţa urma a verifica dacă

calculele prezentate de reclamant corespund situaţiei de fapt şi să exclude calculele efectuate în perioada stării de urgenţă.

19. Potrivit prevederilor art. 276^3 alin.1) CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.
20. Conform prevederilor art. 276^4) alin.5) CPC, instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.
21. În cadrul şedinţei instanţei de apel din 28 mai 2024 reprezentantul apelantului Andrieş Gheorghe, avocatul Bucătaru Marian a susţinut cererea de apel în mod integral cu toate motivele invocate.
22. Intimatul Moscovici Veaceslav a solicitat respingerea apelului cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.

Aprecierea instanţei de apel:

23. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul judiciar consideră necesar să respingă apelul din următoarele motive:
24. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
25. Instanţa de apel constată că Judecătoria Soroca, sediul central a pronunţat dispozitivul hotărârii la 05 aprilie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 04 mai 2023, prin urmare în termenul legal.
26. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
27. La caz, Colegiul Civil reţine că, instanţa de fond a examinat cauza civilă conform prevederilor art. 276^4) CPC.
28. Astfel, potrivit art.276^4 alin.4) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare.
29. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
30. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
31. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
32. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile

judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

33. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
34. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
35. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
36. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
37. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
38. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală

aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

39. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
40. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părţi şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
41. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
42. Lecturând hotărârea instanţei de fond, Colegiul civil o consideră întemeiată, având suport legal următoarele norme materiale.
43. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
44. Conform prevederilor art.9 alin.1) Codul civil drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.
45. Conform art. 10 alin. (1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.
46. Potrivit art. 15 alin. (1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

47. Astfel, materialele cauzei atestă faptul că, la data de 03 mai 2029 între ÎCS OCN ”Total Leasing & Finance” SA şi Andrieş Gheorghe a fost încheiat contractul de leasing financiar nr. 4048L-2019-AND (f.d.9-11).
48. Ca forme de asigurare a obligaţiilor prevăzute în contractul de leasing financiar nr. 4048L-2019-AND, între ÎCS OCN ”Total Leasing & Finance” SA şi Moscovici Veaceslav a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 127-AND/MOS-19 din 03 mai 2019 (f.d.12-113).
49. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 01 aprilie 2021 s-a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav suma de 172 584, 85 lei cu titlu de rambursare a datoriei în baza cotractului de fidejusiune 127-AND/MOS-19 din 03 mai 2019 (f.d.23-24).
50. Prin decizia Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi din 09 noiembrie 2021 (definitivă şi revocabilă), s-a încasat casat parţial hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 01 aprilie 2021, în latura respingerii cererii de încasare a dobânzii cu pronunţarea unei noi hotărâri în această latură prin care s-a admis cerinţa privind încasarea dobânzilor de întârziere, s-a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav dobândă de întârziere în mărime totală de 28 553, 82 lei (f.d.25-30).
51. Ulterior, prin decizia suplimentară al Curţii de Apel Bălţi din 14 decembrie 2021 s-a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav dobândă de întârziere pentru perioada 01.04.2021 (data pronunţării hotărârii) pînă la 01.07.2021 în mărime de 8 483, 14 lei (f.d.31-33).
52. Ulterior, la 12 iulie 2022 reclamantul Moscovici Veaceslav a depus prezenta acţiune în judecată către Andrieş Gheorghe prin care a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 20 950, 29 lei pentru perioadele 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022.
53. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanţă prin hotărârea din 05 aprilie 2023 a admis acţiunea civilă parţial.
54. Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond, Andrieş Gheorghe, reprezentat de avocatul Bucătaru Marian a contestat-o cu apel.
55. Raportând criticile aduse hotărârii contestate în apelul declarat de Andrieş Gheorghe la circumstanţele speţie şi normele de drept, Colegiul civil apreciază ca fiind justă concluzia instanţei de fond privind încasarea pentru perioadele 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022 a dobânzii de întârziere în mărime de 20 950, 29 lei reieşind din următoarele.
56. Potrivit prevederile art. 874 alin. (1) Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobândă, se plăteşte o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.
57. Iar, conform art. 942 alin. (1) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a

efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale.

58. În lumina principiului autorităţii de lucru judecat, în sensul art. 123 alin.2) CPC, instanţa de apel reţine că o hotărâre judecătorească prin care s-au stabilit faptele enunţate, cât şi constatările reţinute în mod irevocabil, se bucură de prezumţia absolută de adevăr şi nu pot fi contrazise printr-o altă hotărâre.
59. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul civil reţine că solicitările reclamantului de încasare a dobânzii de întârziere în mărime de 20 950, 29 lei, sunt drept consecinţă de neplată a sumei de 172 584, 85 lei, efectuate de către Moscovici Veaceslav în contul contractului de leasing din 03.05.2019, sumă dispusă a fi încasată prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 01 aprilie 2021 (definitivă şi irevocabilă), circumstanţă ce denotă faptul că obligaţia menţionată ajunsă la scadenţă nu a fost stinsă/achitată, or, apelantul a achitat suma de 172 584, 85 lei abia la data de 29 aprilie 2022.
60. În atare circumstanţe, Colegiul civil reţine că Moscovici Veaceslav este îndreptăţit de a pretinde inclusiv şi la încasarea de la apelant a dobînzii de întîrziere pentru perioadele 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022, or, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata.
61. Sub acest aspect, Colegiul ţine să menţioneze că instanţa de fond în mod întemeiat a admis şi a determinat mărimea dobânzii de întârziere pentru perioadele 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022 în mărime de 20 950, 29 lei, reieşind în acest sens din calculul efectuat pe site-ul www.calc.prolex.md prezentat la materialele cauzei (f.d.52-53).
62. Referitor la alegaţiile apelantului precum că, instanţa de judecată urma să soluţioneze speţa prin emiterea unei încheieri şi nu hotărâri în procedură contencioasă, invocând în acest sens prevederile art. 253 CPC, Colegiul civil reţine următoarele.
63. Potrivit art. 27 alin.1) CPC disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.
64. Alin.2 al art. 27 CPC stipulează că instanţa nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalităţii de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.
65. Astfel, conform normei citate, disponibilitatea constă în posibilitatea părţii de a dispune liber de obiectul procesului (dreptul litigios dedus judecăţii) şi de mijloacele procesuale de apărare a acestui drept.
66. În conţinutul său acest principiu cuprinde o serie de drepturi ca:
    - dreptul părţii de a porni sau nu un proces civil;

- dreptul de a determina limitele cererii de chemare în judecată şi limitele apărării;
- dreptul de a renunţa la acţiune;
- dreptul de a recunoaşte pretenţiile din acţiune şi de a încheia o tranzacţie;
- dreptul de a ataca hotărîrea.

67. În situaţia dată, reclamantul Moscovici Veaceslav şi-a ales calea de apărare a drepturilor sale prin înaintarea unei acţiuni în procedura generală contencioasă privind încasarea dobânzii de întârziere pentru perioadele 23.02.2021-31.03.2021 şi 02.07.2021-29.04.2022, iar prin prisma art. 240 alin.3) CPC instanţa este obligată să expune asupra acţiunii în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant, fără a fi în drept de a modifica temeiul acţiunii după bunul plac al instenţei sau a părţii adverse. Modalitatea de apărare a drepturilor sale exercitată de reclamantul-intimat Moscovici Veaceslav nu contravine legii şi nu încalcă drepturile sau interesele legitime ale altor persoane.
68. De altfel, alegaţiile apelantului reţinute în cererea de apel precum că, normele de drept invocate de reclamant în acţiune nu sunt aplicabile speţiei deoarece temeiul juridic pe care s-a bazat este pierderea cauzată de dinamica inflaţiei, sunt eronate şi neîntemeiate, or, după cum rezultă prin prezenta acţiunea civilă Moscovici Veaceslav a solicitat încasarea dobânzii de întârziere şi nu încasarea sumei/pierderii cauzate de dinamica inflaţiei.
69. În sensul dezbaterii celorlalte argumente a apelantului, instanţa de apel consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, în care se menţionează că, obligaţia instanţelor de a-şi motiva hotărârile nu trebuie înţeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea aceste obligaţii poate varia în funcţie de natura hotărârii.
70. În conformitate cu jurisprudenţa CEDO, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanţă, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentara şi redactarea seninţelor şi hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze că judecătorul a examiat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate
71. Secund, Colegiul consideră oportun de a relata prevederile art. 94 alin. (1) CPC, care reglementează că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.
72. Prin urmare, Colegiul civil reţine că instanţa de fond just a încasat de la Andrieş Gheorghe în beneficiul lui Moscovici Veaceslav cheltuielile de judecată în sumă de 423, 86 lei, ce constatu din taxa de stat achitată la înaintarea acţiunii.

73. Urmare celor relatate mai sus, Colegiul conchide că apelantul nu a prezentat argumente verosimile şi admisibile în combaterea soluţiei adoptate de prima instanţă, iar în lipsa unor argumente coerente şi convingătoare, precum şi a unui suport probator de natură să răstoarne soluţia adoptată pe caz, instanţa de apel reţine că instanţa de fond a elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate şi a aplicat corect normele de drept material şi procedural, hotărârea fiind în concordanţă cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.
74. Reieşind din cele expuse, instanţa de apel, ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
75. În temeiul art. 385 lit. „a" CPC al RM, Colegiul civil

Decide:

Respinge apelul declarat de Andrieş Gheorghe;

Menţine hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 05 aprilie 2023, emisă în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată formulată de Moscovici Veaceslav către Andrieş Gheorghe privind încasarea dobânzii de întârziere şi cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă şi irevocabilă de la pronunaţare.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**